

ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพร ครั้งที่ 1/2565

วันพฤหัสบดีที่ 24 มีนาคม 2565 เวลา 09.30 น.

ณ ห้องประชุมศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ผ่าน Zoom Meeting)

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

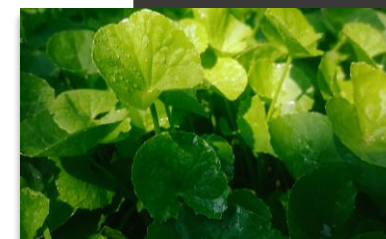
ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม
คณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ 2/2564
วันที่ 20 พฤษภาคม 2564

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

- 3.1 คำสั่งอนุกรรมการวัตถุพิษสมุนไพร ที่ 1/2565 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ
- 3.2 การประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2564 วันที่ 27 ธันวาคม 2564
- 3.3 แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570
- 3.4 มติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร ครั้งที่ 1/2565
- 3.5 การดำเนินงานโครงการสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา
ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 - 2570

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ระเบียบวาระที่ 1

เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2

เรื่องรับรองรายงานการประชุม

คณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผล
สมุนไพรที่มีศักยภาพ ครั้งที่ 2/2564
วันที่ 20 พฤษภาคม 2564

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องเพื่อทราบ

3.1 คำสั่งอนุกรรมการวัตถุพิษสมุนไพร ที่ 1/2565 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ

คณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพร

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประธานคณะทำงาน : ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- คณะทำงาน :
1. ผู้แทนกรมปศุสัตว์
 2. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน
 3. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร
 4. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร
 5. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์
 6. ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
 7. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
 8. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
 9. ผู้แทนองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
 10. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
 11. ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
 12. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
 13. ผู้แทนกรมป่าไม้
 14. ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
 15. ผู้แทนองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
 16. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
 17. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
 18. ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

คณะทำงานและเลขานุการ : 19. หัวหน้ากลุ่มพัฒนานวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

คณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

ประธานคณะทำงาน : ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- คณะทำงาน :
1. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ หรือผู้แทน
 2. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน
 3. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน
 4. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน
 5. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน
 6. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้แทน
 7. ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน
 8. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
 9. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
 10. ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
 11. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือผู้แทน
 12. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้ หรือผู้แทน
 13. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือผู้แทน
 14. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

คณะทำงานและเลขานุการ :

15. หัวหน้ากลุ่มพัฒนานวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สป.กษ
16. หัวหน้ากลุ่มบริหารข้อมูลการเกษตร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สป.กษ

3.2 การประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2564 วันที่ 27 ธันวาคม 2564

1. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เน้นย้ำความร่วมมือผลักดันการขับเคลื่อนสมุนไพรไทยให้เป็นนโยบายในการส่งเสริมพืชสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจของไทยให้เป็นที่รู้จักและเชื่อถือในระดับนานาชาติ (งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2564)
2. รับทราบความก้าวหน้าการจัดทำกฎหมายลำดับรองว่าด้วยการควบคุมและกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สมุนไพรว่าด้วยการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ออกตามความในพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน 40 ฉบับ โดยกระทรวงสาธารณสุข
3. รับทราบการประเมินมูลค่าต้นทุนการผลิตสมุนไพร (ปี 62/63) โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. รับทราบการดำเนินงานคณะทำงานศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม โดยกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
5. รับทราบผลการตรวจราชการแบบบูรณาการเมืองสมุนไพร (Herbal City) โดยสำนักนายกรัฐมนตรี
6. รับทราบผลการขอใช้สิทธิเสียภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับสุราสามทับที่นำไปใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยกรมสรรพสามิต
7. เห็นชอบ (ร่าง) ประกาศคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. โดยกรมส่งเสริมการเกษตร
8. เห็นชอบ การปรับปรุง (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570 เสนอต่อสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา (กระทรวงสาธารณสุข)
9. เห็นชอบ โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ภายใต้ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570 (คณะกรรมการการวัตถุดิบสมุนไพร)
10. เห็นชอบ โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร)
11. เห็นชอบ โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร (คณะกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาดสมุนไพร)
12. เห็นชอบ โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม และ 5 พัฒนาระบบนิเวศนำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (ยกเว้นประเด็นการวิจัย) (คณะกรรมการยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ)
13. เห็นชอบ โครงการสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน (ประเด็นการวิจัย) (คณะกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร)

3.3 แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ

ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2565

- Theme: Regulation & Policy Formulation
- สร้างกลไกสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรไทย (นโยบาย/ทิศทางการวิจัย/แก้ไขกฎระเบียบ)
- ส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบและการรับรองคุณภาพ
- ผลักดันให้เกิดการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรค

ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570

- Theme: Drive for Impact
- คัดเลือกจุดคานงัดการพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพร (จุดเน้นยุทธศาสตร์) 10 ประเด็น
- ขับเคลื่อนด้วยกลไกการตลาด
- ขยายการรับรู้สมุนไพรในวงกว้าง

ยุทธศาสตร์ชาติ: ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน พ.ศ. 2561 -2580

Z

เป้าหมายการพัฒนา: ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

การเกษตรสร้างมูลค่า:
เกษตรชีวภาพ

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต:
อุตสาหกรรมชีวภาพ

การสร้าง ความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว:
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 -2580 (ในปี 2566 - 2570)

Y1

ประเด็นการเกษตร: ตัวชี้วัดของเป้าหมาย

ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต:
ตัวชี้วัดของเป้าหมาย

ประเด็นการท่องเที่ยว: ตัวชี้วัดของเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้น 25%

Y2

- (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเฉลี่ย 3% ต่อปี
- (2) อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1% ต่อปี

- (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมเฉลี่ย 4.8% ต่อปี
- (2) อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 5.3% ต่อปี

แผนย่อยเกษตรชีวภาพ: ตัวชี้วัดของเป้าหมายของแผนย่อย
อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ 5%

แผนย่อยอุตสาหกรรมชีวภาพ: ตัวชี้วัดของเป้าหมายของแผนย่อย
อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของมูลค่าของสินค้าอุตสาหกรรมชีวภาพ 10%

แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม
และแพทย์แผนไทย: ตัวชี้วัด
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพขยายตัว 8%

ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม:
ตัวชี้วัดของเป้าหมาย

แผนย่อยแผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
ด้านเศรษฐกิจ: ตัวชี้วัดของเป้าหมายของแผนย่อย

อัตราการขยายตัวของ ภาคอุตสาหกรรมการผลิต และบริการที่สร้าง
มูลค่า เพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัย เฉลี่ย 5% ต่อปี

(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 -2570

Y1

เป้าหมายที่ 1 การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม:
ตัวชี้วัด ได้แก่ รายได้ประชาชาติต่อหัว 8,800 เหรียญสหรัฐ ในปี 2570

Y2

หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้าน
สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการ
ท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทาง
การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 -2570

X1

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบ
สมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ
ของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรม
สมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์
สมุนไพร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนา
สมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมพืช
กัญชงสู่เชิงพาณิชย์ (พ.ศ. 2566 -2570)

X2

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 -2570

X3

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 -2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
เป้าหมาย 1) ผลิตวัตถุดิบ เข้าสู่ Supply Chain
2) มูลค่าและมาตรฐานวัตถุดิบเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพร ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
เป้าหมาย 1) อุตสาหกรรมสารสกัดขยายตัว
2) ผู้ประกอบการ SMEs มีผลิตภาพเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร
เป้าหมาย 1) เป็น ASEAN Herbal Hub
2) มีตราสัญลักษณ์คุณภาพและเป็นที่ยอมรับ
3) ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสมุนไพรไทยควบคู่กับอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม
เป้าหมาย 1) ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์สมุนไพร
2) มีการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม
3) มีระบบรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร
4) ขนาดตลาดผลิตภัณฑ์ Herbal Champions และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาใหญ่ขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
เป้าหมาย 1) มีการลงทุนการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรไทยเพิ่มขึ้น
2) มีห้องปฏิบัติการเพียงพอ
3) การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยด้วยข้อมูล
4) การพัฒนาสมุนไพรเชิงพื้นที่

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

01 บทสรุปผู้บริหาร 	1	02 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 	16
03 สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570	27	04 ภาคผนวก	
 3.1 การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการฯ	27	 4.1 จุดเน้นยุทธศาสตร์ในแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐	ก-1
 3.2 สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 (วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทิศทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์)	42	 4.2 รายชื่อโครงการสำคัญ กรอบงบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบ	ข-1
 - 3.2.4 โครงการสำคัญ	67	 4.3 สำเนาคำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ที่ 1/2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ	ค-1
 3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปดำเนินการ (หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า ขึ้นไป)	68	 4.4 สำเนาคำสั่งกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่ 111/2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างแผนงาน (ยุทธศาสตร์) ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ฯ	ง-1

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

มาตรการ	จำนวนแผนงาน	จำนวนโครงการ	จำนวนงบประมาณ 5 ปี (ล้านบาท)
มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน	4 แผนงาน	15 โครงการ	672.13
มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการ สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย	4 แผนงาน	3 โครงการ	208.95
มาตรการที่ 3 ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี	2 แผนงาน	3 โครงการ	102.68
มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป	3 แผนงาน	1 โครงการ	51.50
รวม		22 โครงการ	1,035.26

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

หน่วยงานที่รับผิดชอบรอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

มาตรการ	จำนวนแผนงาน	จำนวนโครงการ	จำนวนงบประมาณ 5 ปี (ล้านบาท)
มาตรการที่ 1 การส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตสารสกัดและมาตรฐานสารสกัด	5 แผนงาน	4 โครงการ	221.70
มาตรการที่ 2 การจัดทำมาตรการรวมทั้งกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมสารสกัด	3 แผนงาน	2 โครงการ	221.30
มาตรการที่ 3 การส่งเสริมความสามารถและปัจจัยแวดล้อมของผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร	4 แผนงาน	6 โครงการ	450
รวม		12 โครงการ	839

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

หน่วยงานที่รับผิดชอบรอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร

มาตรการ	จำนวนแผนงาน	จำนวนโครงการ	จำนวนงบประมาณ 5 ปี
มาตรการที่ 1 ผลักดันให้สมุนไพรไทยเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ประเทศด้านอาหารและวัฒนธรรมไทย	2 แผนงาน	2 โครงการ	250 ล้านบาท
มาตรการที่ 2 การตลาดเชิงรุก (การเพิ่มช่องทางการตลาด การเจาะกลุ่มเป้าหมาย และการมีกลไกในการติดตามและแสวงหาโอกาสทางการตลาด)	3 แผนงาน	5 โครงการ	469 ล้านบาท*
มาตรการที่ 3 พัฒนาระบบสัญลักษณ์คุณภาพสมุนไพรที่เป็นที่ยอมรับ	2 แผนงาน	1 โครงการ	25 ล้านบาท
รวม		8 โครงการ	744 ล้านบาท

*หน่วยงานแจ้งใช้งบประมาณตามภารกิจของหน่วยงาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

หน่วยงานที่รับผิดชอบรอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม

มาตรการ	จำนวนแผนงาน	จำนวนโครงการ	จำนวนงบประมาณ 5 ปี
มาตรการที่ 1 การจัดทำระบบความรับผิดชอบ และความคุ้มครองและเยียวยา ความเสียหายแก่ผู้บริโภค	-	-	-
มาตรการที่ 2 การจัดระบบการให้ความรู้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สมุนไพร	3 แผนงาน	1 โครงการ	150 ล้านบาท
มาตรการที่ 3 การส่งเสริมการใช้และการเข้าถึงยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพร	3 แผนงาน	2 โครงการ	275 ล้านบาท
มาตรการที่ 4 การจัดการระบบทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้สนับสนุนการพัฒนา	6 แผนงาน	1 โครงการ	21 ล้านบาท
มาตรการที่ 5 การส่งเสริม Herbal Champions ที่ตรงกับศักยภาพและต่อยอด สร้างมูลค่า	2 แผนงาน	1 โครงการ	7,500 ล้านบาท
รวม		5 โครงการ	7,946 ล้านบาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

หน่วยงานที่รับผิดชอบรอง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

มาตรการ	จำนวนแผนงาน	จำนวนโครงการ	จำนวนงบประมาณ 5 ปี
มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการลงทุนและใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพร	6 แผนงาน	1 โครงการ	5,300 ล้านบาท
มาตรการที่ 2 การส่งเสริมห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	4 แผนงาน		
มาตรการที่ 3 สร้างระบบการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ	4 แผนงาน	1 โครงการ	175 ล้านบาท
มาตรการที่ 4 การพัฒนาเมืองสมุนไพรสร้างความเข้มแข็งชุมชนและสร้างมูลค่าจากสมุนไพร	2 แผนงาน	1 โครงการ	1,500 ล้านบาท
รวม		3 โครงการ	6,975 ล้านบาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

หน่วยงานที่รับผิดชอบรอง

3.4 มติที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
การขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญ
และการแก้ไขปัญหภาคเกษตร
ครั้งที่ 1/2565

1) สถานการณ์การผลิตสมุนไพรและแนวโน้มปี 2565

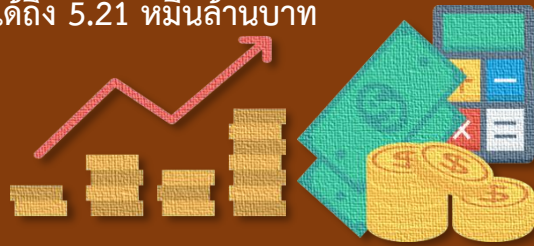

ประเทศส่งออกสมุนไพร อันดับต้น คือ
จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้

โดยในปี 2564 ประเทศจีนมีมูลค่าการส่งออกสมุนไพรเป็น

อันดับหนึ่ง 17,039 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออก
สมุนไพรอยู่ที่ 1,483.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรคาดว่าจะขยายตัวเป็น 5 หมื่นล้านบาท ในปี 2565
โดยในปี 2563 และ 2564 ได้รับผลกระทบโควิด-19 ลดลงเหลือประมาณ 4.5 หมื่น
ล้านบาท ใกล้เคียงกัน จากที่เคยขยายตัวได้ถึง 5.21 หมื่นล้านบาท
ในปี 62 (Euromonitor, 2021)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการ
ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เกษตรกร จำนวน
363,353 ราย พื้นที่ปลูกสมุนไพร 1,151,495 ไร่
(ข้อมูลปี 64)

แผนแม่บทว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1

1. การส่งเสริมผลิตผลสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตรงความต้องการของตลาด
2. การพัฒนาอุตสาหกรรมและตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล
3. การส่งเสริมการใช้เพื่อการรักษาโรค เสริมสร้างสุขภาพ
4. การสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารและนโยบายภาครัฐเพื่อขับเคลื่อนสมุนไพรอย่างยั่งยืน

แผนการส่งเสริม การเพิ่มผลิตภาพสมุนไพรที่มีคุณภาพสู่การผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง (High value added)
สนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจ BCG เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร กระจายรายได้สู่เกษตรกร โดย

1. ต้นน้ำ ผลิตสมุนไพรปลอดภัยให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ใช้เทคโนโลยีในการผลิต มีการปลูก
แปลงใหญ่ สนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจ สหกรณ์
2. กลางน้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย
3. ปลายน้ำ ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร

Product Champion 12 ชนิด มีปลูกกว่า 3 หมื่นไร่ ไม่เพียงพอกับความต้องการในประเทศ
พบว่า ไทยต้องนำเข้าปีละ 1.7 หมื่นล้านบาท หากปลูกเพื่อทดแทนการนำเข้าเป็นรายได้อยู่ในประเทศทั้งหมด

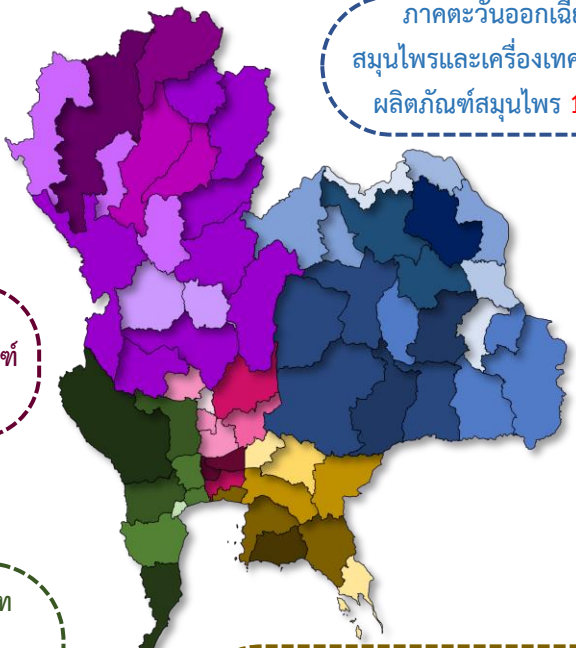
วิสาหกิจชุมชน ประเภท สมุนไพรและเครื่องเทศ 5,656 แห่ง ผลิตภัณฑ์

สมุนไพร 3,600 แห่ง

ภาคเหนือมีวิสาหกิจชุมชนประเภทสมุนไพรและเครื่องเทศ 1,234 แห่ง ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 880 แห่ง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสมุนไพรและเครื่องเทศ 2,795 แห่ง ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 1,313 แห่ง

ภาคกลางมีวิสาหกิจชุมชนประเภทสมุนไพรและเครื่องเทศ 144 แห่ง ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 265 แห่ง

ภาคตะวันตกมีวิสาหกิจชุมชนประเภทสมุนไพรและเครื่องเทศ 444 แห่ง ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 330 แห่ง

ภาคตะวันออกมีวิสาหกิจชุมชนประเภทสมุนไพรและเครื่องเทศ 397 แห่ง ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 381 แห่ง

ภาคใต้มีวิสาหกิจชุมชนประเภทสมุนไพรและเครื่องเทศ 642 แห่ง ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 431 แห่ง

2) ข้อมูลการผลิตสมุนไพรที่สำคัญของเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ทั้งหมด 92 แห่ง (ข้อมูล ปี 2564)

กรมส่งเสริมการเกษตร 56 แห่ง

กรมวิชาการเกษตร 20 แห่ง

สำนักงานปศุสัตว์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 9 แห่ง

กรมส่งเสริมสหกรณ์ 7 แห่ง

ข้อเสนอแนวทางการขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ในแผนปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

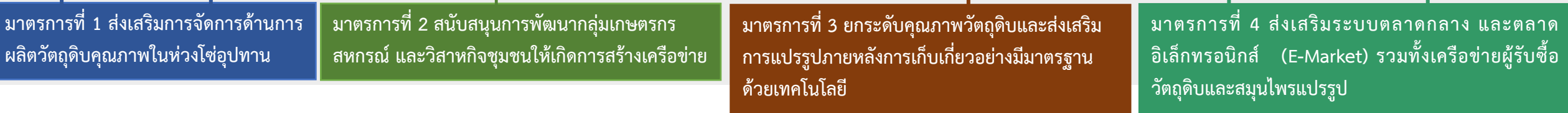
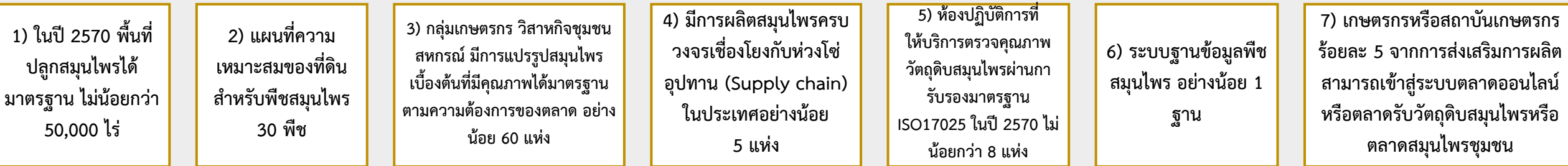
1 เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในระบบการผลิตและแปรรูป
- ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

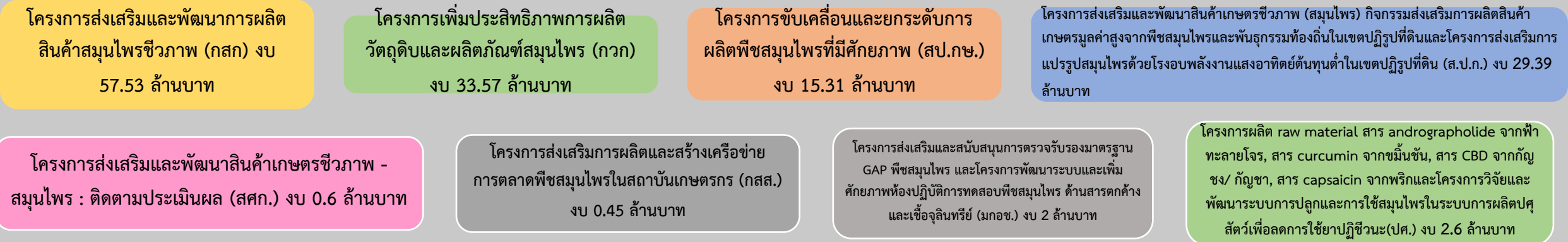
2 เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

แผนขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2566 รวม ทั้งหมด 8 หน่วยงาน รวมงบประมาณ 141.47 ล้านบาท

ปัญหาอุปสรรคจากการขับเคลื่อนงานของคณะอนุกรรมการวัตถุอันตราย (แผนแม่บทสมุนไพร ฉบับที่ 1 (2560-2565))

	ลำดับ	ประเด็นปัญหา/อุปสรรค	หน่วยงาน	ความสำคัญ
การผลิต	1	การส่งเสริมการผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งความพร้อมหน่วยงานในการตรวจรับรองมาตรฐานยังไม่เพียงพอ	กสก., มกอช., กวก.	***
ข้อมูล	2	แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร มีความจำเป็นมากเพื่อช่วยให้รู้พื้นที่ความเหมาะสมในการผลิตสมุนไพรเพื่อให้ได้คุณภาพ (ปัจจุบัน มีแผนที่ความเหมาะสมจำนวน 24 ชนิด)	พด.	**
	3	ฐานข้อมูลพืชสมุนไพร และภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ในประเทศไทย	สป.กษ, กสก., กวก. พด., สปก., กสส., สศก.	***
	4	ข้อมูลต้นทุนการผลิตพืชสมุนไพรเพื่อใช้ส่งเสริมเกษตรกร (พืชสมุนไพรไม่จัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก)	สศก., กสก., กวก	**
บุคลากร	5	บุคลากรไม่เพียงพอในการส่งเสริมและการขอรับรองมาตรฐาน ข้อมูลจาก สปก.	กวก., มกอช.	**
ห้องปฏิบัติการ	6	ไม่มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรองมาตรฐาน ISO 17025 ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ	กวก.	***
งานวิจัย	7	งานวิจัยการใช้สมุนไพรในอาหารสัตว์มีน้อย	ปศ., สวก.	**
	8	ขาดการจัดเก็บข้อมูลการใช้สมุนไพรในอาหารสัตว์อย่างเป็นระบบ	ปศ., สวก.	**
	9	งานวิจัยที่รองรับการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรมีน้อย	สวก., กวก., พด.	***
ตลาด	10	ภาครัฐให้ความสำคัญในการส่งเสริมระบบตลาดกลาง ตลาดอิเล็กทรอนิกส์ และตลาดชุมชน น้อย	กสก., ส.ป.ก., มกอช. , อดก.	**
	11	ไม่มีการส่งเสริมระบบการตรวจสอบย้อนกลับอย่างจริงจัง	มกอช., กวก. กสก.	**
	12	ขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมศักยภาพการผลิตและแปรรูปสมุนไพรของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์	กสก., กวก., ส.ป.ก. , กสส., สป.กษ.	***

มติที่ประชุม

1. ส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานการผลิตสมุนไพร Product Champion 12 ชนิด ให้ได้คุณภาพมาตรฐานโดยมอบหมายสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานกลาง ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมสหกรณ์

2. มอบหมายกรมวิชาการเกษตรพัฒนาห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน (ISO 17025) เพื่อรองรับการให้บริการการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร

3. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมปศุสัตว์ ร่วมจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพร โดยมีศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพร

3.5 การดำเนินงานโครงการสนับสนุน
แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ
ฉบับที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565

การขับเคลื่อนสมุนไพรตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 ทั้ง 10 เป้าหมาย ภายใต้คณะอนุวัตฤตติบสมุนไพรรองกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย	ดำเนินการ
1 มีการปลูกสมุนไพรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด 43,000 ไร่	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เกษตรกร จำนวน 363,353 ราย พื้นที่ปลูกสมุนไพร 1,151,495 ไร่
	พื้นที่ปลูกได้มาตรฐาน 64,225 ไร่
	ชนิดพืช 82 ชนิด
	กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ทบก) ,กรมวิชาการเกษตร (GAP), สปก. (พื้นที่ สปก.)

พื้นที่ปลูกมาตรฐาน GAP จำนวน 49,650 ไร่

พื้นที่ปลูกมาตรฐานอินทรีย์ 14,575 ไร่

รวม พื้นที่ปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน 64,225 ไร่ เกษตรกรรวม 35,830 ราย

3

เป้าหมาย	ดำเนินการ
มีข้อกำหนดมาตรฐาน GAP/GACP หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร อย่างน้อย 30 ชนิด (มกอช.)	มกอช. จัดทำมาตรฐานสินค้า GAP และมาตรฐานพืชสมุนไพรตามกลุ่มของส่วนที่ใช้ของพืช จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 หัว เหง้า และราก ฉบับที่ 2 ใบ ส่วนเหนือดิน และทั้งต้น ฉบับที่ 3 ดอก ฉบับที่ 4 ผล และเมล็ด
	โดยในปี 2565 มกอช. จะจัดทำเอกสารเผยแพร่พืชสมุนไพร จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ กระชายดำ ขมิ้นชัน ไพล และฟ้าทะลายโจร ที่มีรายละเอียดอธิบายเรื่องการปลูก พันธุ์ที่ใช้ปลูก และการปฏิบัติเพื่อให้ได้สารสำคัญตามที่กำหนด ส่วนมาตรฐานพืชสมุนไพรตามกลุ่มของส่วนที่ใช้ของพืช 5 ฉบับ เป็นข้อมูลทั่วไปของพืชสมุนไพรทุกชนิด

เป้าหมาย	ดำเนินการ							
2 กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน 50 แห่ง	หน่วยงาน	2560	2561	2562	2563	2564	รวม	
	กรมส่งเสริมฯ	7	9	10	8	22	56	
	กรมวิชาการฯ	ดำเนินการในพื้นที่เดิม					20	20
	ส.ป.ก.	ดำเนินการในพื้นที่เดิม					9	9
	กรมส่งเสริมสหกรณ์	กลุ่มสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดำเนินธุรกิจรวบรวมสมุนไพร					7	7
	รวมทั้งสิ้น						92	

* มีแผนส่งเสริมพัฒนาเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน

เป้าหมาย	ดำเนินการ				
4 มีแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) อย่างน้อย 30 ชนิด (กรมพัฒนาที่ดิน)	จัดทำ Land Suitability ของพืชสมุนไพร จำนวน 24 ชนิด				
	ปี 2560 (Product champion)				จำนวน
	ขมิ้นชัน	ไพล	บัวบก	กระชายดำ	4
	103.9	120.4	113	103	
	ปี 2561				10
	ฟ้าทะลายโจร	กระชายเหลือง	กระวาน	ข่า	
	ชิง	คำฝอย	ตะไคร้	บุก	
	พริกไทย		ว่านชักมดลูก		10
	ปี 2562				
	กระเจี๊ยบแดง	เก็กฮวย	ดีปลี	บอระเพ็ด	
พญาขอ	เพชรสังฆาต	มะระขี้นก	มะลิ		
มะแว้งเครือ				มะแว้งต้น	
ปี 2564					
กรมพัฒนาที่ดินนำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร 14 ชนิด นำขึ้น Agri map ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล บัวบก กระชายดำ ฟ้าทะลายโจร กระชายเหลือง กระวาน ชิง คำฝอย บุก กระเจี๊ยบแดง ดีปลี พญาขอ มะแว้งเครือ					
ปี 2565					
สมุนไพรอีก 10 ชนิด อยู่ระหว่างการดำเนินการในการนำขึ้น Agri map และจะจัดทำแผนที่ความเหมาะสมเพิ่มเติม				8	
อีก 8 ชนิดพืช (เจียวกู่หลาน พริกขี้หนู ชุมเห็ดเทศ ย่านาง กัญชง มะกรูด กัญชา กระเทียม)					
รวม				32	

การดำเนินงานส่งเสริมการผลิตสมุนไพรตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 ทั้ง 10 เป้าหมาย (ภายใต้คณะอนุวัตตฤติบสมุนไพร)

เป้าหมาย	ผล
5 มีฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร (Land Use) 1 ฐานข้อมูล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานกลางดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพร (สป.กษ, กสท, กวก, พต., ส.ป.ก., กสส)

เป้าหมาย	ผล
6 มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับรองมาตรฐาน ISO 17025 ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบจำนวนเพิ่มขึ้น อย่างน้อย 15 แห่ง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10 แห่ง และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 5 แห่ง)	ไม่ได้รับงบประมาณ (ใช้งบประมาณ 3,000,000 ลบ/แห่ง * ข้อเสนอคณะอนุวัตตฤติบสมุนไพร ควรดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัย (กรมวิชาการเกษตร)
7 มีระบบตลาดกลาง 4 แห่ง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ 1 แห่ง (E-Market)	ระบบตลาดกลาง 1 ตลาด คือ ตลาดไท (กสท) และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ DGT farm 1 แห่ง โดย (มกอช.) ปี 2565 มกอช.พัฒนาแอปพลิเคชันสินค้าเกษตรมาตรฐาน-ออนไลน์ (DGT Farm) (กสท, มกอช, อตท.ม สร,)
8 มีข้อกำหนดมาตรฐานสมุนไพรในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย (Thai Herbal Pharmacopoeia, THP) เพิ่มขึ้น 75 รายการ	จัดทำข้อกำหนดมาตรฐานยา 109 รายการ จัดเป็น 4 volume (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)

เป้าหมาย	ผล
9 มีฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย(National Database of Thai Plants)	1) กรมป่าไม้ สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยพบสมุนไพรที่น่าสนใจ จำนวน 25 ชนิด เผยแพร่บนเว็บไซต์ของกรมป่าไม้ 2) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร 1 ฐานประกอบด้วยข้อมูลพืชสมุนไพรจำนวน 756 ชนิด 343 ตำรับยา ตามลิงก์ (https://www.dnp.go.th/botany/herb.html) จัดเก็บตัวอย่างพรรณไม้สมุนไพรแบบแห้ง 50 ตัวอย่าง และตัวอย่างที่มีชีวิต 100 ชนิด (กรมป่าไม้, กรมทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง, กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช)
10 จำนวนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรและเทคโนโลยีเพื่อผลิตวัตถุดิบ จำนวน 30 เรื่อง/ปี	สวก. 10 เรื่อง , สวทช. 23 เรื่อง, ปศ 2 เรื่อง , กวก 11 เรื่อง, สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง 11 เรื่อง รวม 57 เรื่อง (สวก., สวทช., ปศ, กวก, สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน))

แผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่สนับสนุนแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติปีงบประมาณ 2565

หน่วยงาน	แผนปี 65	งบประมาณ (บาท)
	แผนงาน/โครงการ	
กรมส่งเสริมการเกษตร	1.โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช (สมุนไพร)	3,750,000
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	2.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจชีวภาพตามความต้องการของตลาด	9,659,100
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	3.โครงการส่งเสริมและยกระดับการผลิตสมุนไพรต้นแบบตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)	700,000
	4.โครงการพัฒนาต้นแบบการผลิตสมุนไพรอินทรีย์ในพื้นที่เมืองสมุนไพร	450,000
	5.โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ (DGTFarm) บนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์ม (DGTFarm on Smart device platform)	890,000
กรมพัฒนาที่ดิน	6.โครงการจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร	420,000
สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.)	7.โครงการศึกษาอายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมและการพัฒนาวิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณของวัตถุบิเพอร์สังฆาต (ระยะที่ 2)	837,000
	8.โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากชิงชี : การศึกษากระบวนการสกัดสารสำคัญพืชวิทยา ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาและการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตสมุนไพรชิงชี	1,470,000
	9.โครงการพัฒนาระบบผลิตบัวบกที่ให้ผลผลิตสารสำคัญต่อ พื้นที่สูง ไม่มีการปนเปื้อนของโลหะหนักและสารเคมี กำจัดศัตรูพืชเพื่อการผลิตบัวบกเกรดพรีเมียมสำหรับ ใช้ในการแพทย์ และเวชสำอาง	1,940,000
	10. การพัฒนาสารสกัดชิงชีเพื่อใช้เป็นยา อาหารเสริมเพื่อเพิ่มคุณค่าการแข่งขันในตลาดโลก	6,811,000
	11. การปลูกรากสามสิบในพื้นที่ดินเค็มเพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพรและจัดทำเกณฑ์การตรวจรับรองมาตรฐานวัตถุบิสมุนไพรสำหรับรากสามสิบอบแห้ง	890,000
	12. การพัฒนาผลิตภัณฑ์บำบัดโลหะหนักด้วยเชื้อราอาร์บัสคูลาร์ไมคอร์ไรซาสำหรับการผลิตสมุนไพรบัวบกคุณภาพสูง	1,400,000
	13. การประเมินความต้องการธาตุอาหารของพืชสมุนไพร	2,500,000
รวม 5 หน่วยงาน 13 โครงการ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		31,717,100

แผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่สนับสนุนแผนด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรแห่งชาติปีงบประมาณ 2565

หน่วยงาน	แผนปี 65	งบประมาณ (บาท)
	แผนงาน/โครงการ	
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	14.โครงการวิจัยและพัฒนาบัญชากัญชา กัญชง เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์	2,505,000
สำนักจัดการป่าชุมชนกรมป่าไม้	15.โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว	1,690,000
สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	16.โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร	2,498,900
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	17.โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน	1,350,000
สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้	18.โครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	377,000
รวม 5 หน่วยงาน 5 โครงการ หน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		8,420,900
รวมหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 10 หน่วยงาน 18 โครงการ		40,138,000

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการผลิตสมุนไพร
ที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ
ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 - 2570

4) ข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรในระยะต่อไป

พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร

ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพร

การแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

พื้นที่ปลูก

เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์

- แปลงเกษตรกรพื้นที่ทั่วไปและในเขต สปก.
- เกษตรในระบบแปลงใหญ่
- พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน ได้แก่ เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ วนเกษตร

พันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต วิจัยและพัฒนา

การเพาะชำและผลิตต้นกล้าพันธุ์ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการผลิต

พัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพร

ผลิตสมุนไพรให้ได้มาตรฐานและได้คุณภาพ

- GAP เกษตรอินทรีย์
- พิจารณาสารสำคัญ เช่น ฟลาโวนอยด์ ค่าแลกโตนรวม (Lactone) เช่น สารแอนโดรกราโฟไลด์ (Andrographolide) ไม่น้อยกว่า 6% โดยน้ำหนัก

การปลูกพืชสมุนไพรเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมการเกษตร รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ

วิจัยพัฒนาพันธุ์พืช เทคโนโลยีการผลิต และการแปรรูป

หลัก : กษ (กสก, ส.ป.ก, พด, สป.กษ กวก, กสส, มกอก, ปศ, สศก, สวก.)

สนับสนุน : สธ, ทส, สวทช, วช.

เป้าหมาย

เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ เกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก. อาสาสมัครเกษตรกร (อกม.) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

สนับสนุนองค์ความรู้

- การผลิตสมุนไพร
- ปัจจัยการผลิต เช่น กล้าพันธุ์สมุนไพร ปุ๋ย
- เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป
- การผลิตสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP
- ความรู้การดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพรตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลัก : กษ (กสก, สปก, พด, สป.กษ, กวก, กสส, มกอก.)

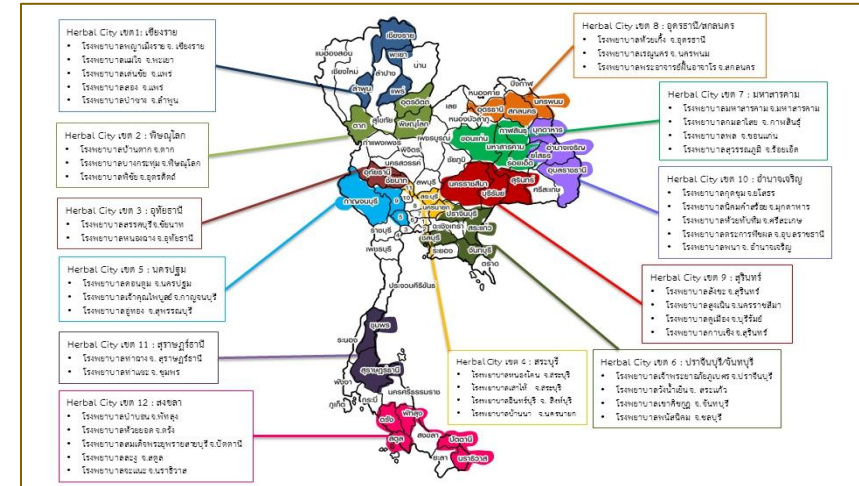
สนับสนุน สธ, อว, มหาดไทย

ฝึกอบรมให้ความรู้ สนับสนุนอุปกรณ์แปรรูปผลิตให้แก่กลุ่มเกษตรกร เช่น ล้างเครื่องสับ หั่น บด อบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น

ส่งวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ OEM (Original Equipment Manufacturer)

ส่งเสริมและผลักดันเข้าสู่ตลาดวัตถุดิบสมุนไพร

พื้นที่ต้นแบบ 14 จังหวัดเมืองสมุนไพร ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ประจวบคีรีขันธ์ สกลนคร สุราษฎร์ธานี อุตรดิตถ์ พิษณุโลก อุทัยธานี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ สงขลา ขยายสู่จังหวัดใกล้เคียงทั่วประเทศ

หลัก : กษ (กสก, ส.ป.ก, กสส, สป.กษ, สวก.) สธ

สนับสนุน: พม มท, พน

วาระที่ 4 (ต่อ) เพื่อเสนอที่ประชุมให้เห็นและข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิด
การขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพร
แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 – 2570 ในระยะต่อไป

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เห็นชอบข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรที่สนับสนุน
แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 – 2570

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

5.1 รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุนการพัฒนาผลิตสมุนไพร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยขอให้หน่วยงานเพิ่มเติมรายละเอียดในแผนงาน/โครงการที่มีการดำเนินงานในพื้นที่โครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) เพื่อสนับสนุนแผนการตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในเขตตรวจราชการพื้นที่ 14 จังหวัดเมืองสมุนไพร

<https://bit.ly/3iaqQnw>

5.2 รายงานความก้าวหน้าการขับเคลื่อนตามแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 2560-2565 ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ 10 เป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ 2565 (ไตรมาส 2) เพื่อประกอบการรายงานในการประชุมคณะกรรมการวัตถุสมุนไพร ครั้งที่ 1/2565 วันที่

<https://bit.ly/3q3MZYY>

ขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดดำเนินการ
และจัดส่งยังฝ่ายเลขานุการ

ช่องทาง E-mail : Herb.moac@gmail.com

ภายในวันที่ เมษายน 2565